

ESPERANTO-POST

MONATSSCHRIFT FÜR DIE ESPERANTO-FREUNDE IN DEUTSCHLAND

Fünfter Jahrgang

Nr. 7 Juli 1952

IFEF en la *Ŝvaba Venecio*

La urbo Lindau, kiu hodiaŭ verdire estas Bavara, tamen prave havas tiun pompan italan nomon. Ĉiukaze dum unu semajno, la lasta de Majo, ĝi situas en Esperantujo. La bela kongresurbo en

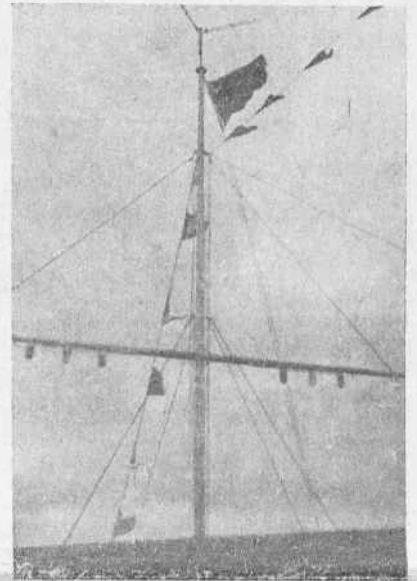
La postkongres-ekskursaj aŭtobusoj antaŭ la preĝejo de Riezlern (Malgranda Valzer-valo, Aŭstrio)

la Lago Konstanca gastigis por ses tagoj la kongreson de Internacia Federacio Esperantista Fervojistaj (IFEF). Grandaj tekst-rubandoj en kaj antaŭ la stacidomo salutis la kongresanojn kaj atentigis la multajn fremdulojn, kiuj pasigis sian libertempon en ĉi tiu vizitinda pejzaĝo. Ĉe la kajoj de la fervoja stacio kaj de la haveno, antaŭ la stacidomo, apud la teatra kaj koncerta salonegoj, inter la ĉiunaciaj flagoj sur la moleo (havendigo), ĉie flirtis la verdaj standardoj kaj flagoj.

La malgranda insulo, nur kelkcent metrojn longa kaj larĝa, prezentas tial la avantaĝon, ke oni eĉ pene ne povas misiri, ĉie oni atingas post kelkaj minutoj la lagobordon. Tiu fakto kaŭzis, kvankam nur malpli ol 500 samideanoj ĉeestis la kunvenojn, ke inter la kongresaranĝoj preskaŭ ĉiu kvina homo, kiun oni renkontis surstrate, estis IFEF-ano aŭ almenaŭ Esperantisto. Feliĉa kiu ne havis ĉapelon sur la kapo por devi ĝin salute depreni.

Tre menciinde estas, ke la Sociala Organizo de la Germana Federacia Fervojo (ESW) okazigis kaj finance subtenis tiun internacian kunvenon. Tamen la libervolaj helpantoj kaj la Organiza Komitato kun sia estro s-ano Pape, Esperanto-fakestro de la Germana Fervojo, meritas plenan laŭdon pro la bonegaj aranĝoj kaj la modela organizado. La fervojistaj gekolegoj el dekunu Eŭropaj landoj ofte esprimis siajn admiron kaj dankon por tio. Kiam antaŭ la kongrestagoj ni renkontis s-ron Pape, intertraktantan en la trafik-oficejo, ni proponis nian helpon por la preparoj. Sed li dankante rediris: „Ne necesas, nur kelkajn paneojn mi ankoraŭ devas morttredi.“ Kaj li tre lerte tredis.

En la nokto al dimanĉo, la unua kongrestago, ni salutis sur la kajo Nederlandan karavanon de ĉ. 90 gesamideanoj. Pli-malpli grandaj grupoj kaj unuopuloj nun unuj post la aliaj alvenas, i. a. Italoj, Svedoj, Danoj, 60 Francoj, kaj eĉ kolegoj el Finnlando alvenas. En la fervoja kantino oni unuafoje renkontiĝas, dum la komuna tagmanĝo. La senprograma tamen amuza interkoniĝ-vespero tro rapide pasas ĉe muziko, interbabilado, komuna kantado kaj eĉ magiistaj prezentadoj. Inter la oficialaj aranĝoj restas sufiĉe da tempo por rigardi la belan urbeton kun ĝiaj antikvaj domoj kaj turoj, barokaj preĝejoj kaj renesancaj konstruaĵoj aŭ observi la vignecon en la haveno, kiun signas la lumturo, de malproksime videbla, kaj la Bavara Leono. Promenoj en la

Dum la ŝip-ekskurso kaj samtempe okazanta internacia surŝipa balo fiere flirtis la Esperanta flago sur la masto

ĉirkaŭejon, kiu prezentas pentrindajn perspektivojn al la Aŭstraj kaj Svisaj alpmontoj, estas multe ŝatataj kaj ne malmultaj kongresanoj ekskursas por kelkaj horoj trans la limon al la famkonata Bregenz en Aŭstrio.

La Solena Malfermo okazis lundon, la 26-an de majo, en la feste ornamita urba teatro. S-ano Reichsbahnrat Pape salutinte diris fine: „La armeoj de Eŭropo parolas kvin lingvojn, la Eŭropaj fervojistoj parolas unu lingvon.“ La supera urbestro de Lindau Geheimrat Frisch deklaris: „La neceseco de tia lingvo estas evidenta.“ La re-

Jam ĉe la alveno en Lindau

en la stacidomo salutis la gekongresanojn larĝaj tekst-rubandoj kun verdaj steloj

WK/102/1/72

Jen Uljeo studanta sian bildlibron:

Uljeo Brandenburg kiu „heredas“ nian lingvon! Fotografis lin lia patro aldone al la artikolo „Hereda lingvo“ en n-ro 6/1952

prezentanto de la Aŭstra Fervojo (BBO), Bundesbahnrat ing. Frischau f, menciis, ke BBO akcelas ĉiamaniere la fervojistan Esperanto-movadon. S-ro D al i d e t, Inspecteur Principal de la Francaj Fervojoj SNCF, partoprenis kiel neesperantisto la tutan kongreson. Sian Esperantlingvan salutparoladon li finis jene: „Ĉi tiuj kongresoj estas festoj de l' spirito kaj de la kora interkompreniĝo en atmosfero frateca.“ Laŭ la reprezentanto de la Norvega Stata Fervojo, Carlsen, ankaŭ tie la fervoja administracio komencas interesiĝi. La reprezentanto de la Germana Fervojo (DBB), Reichsbahnoberrat d-ro Rixius, aŭdigis Germanlingve la salutojn de la ĉefadministracio kaj daŭrigis: „La kunigo de Esperantostelo kaj flugilrado ŝajnas al ni feliĉeca simbolo kaj esperplena promeso. Samkiel la reloĵ ne ĉesas antaŭ la limo, ankaŭ la lingvon ne haltigu iu baro.“ Krome salutis la reprezentantoj de UEA, de diverslandaj Esperanto-asocioj kaj de diversnaciaj fervojistaj sindikatoj. Nome de SAT kaj GEA d-ro Ziegler havis kuraĝigajn salutvortojn. Por la Unuiĝo de la Fervojaj Faklernejoj Germanaj salutis s-ano W a g n e r menciante, ke ĉi tiu institucio laŭeble per kursoj helpas la disvastigon de Esperanto precipe inter la fervojistaro. Post la parolado de ĉiuj deligitaj IFEF-prezidanto S t a p e l per insistaj vortoj malfermis la kongreson. La orkestro de la Fervoja Riparejo Friedrichshafen kadrumis per siaj prezentadoj la impresan solenon.

Mardon oni vizitis la Fervojan Riparejon en Friedrichshafen, kie la kongresanoj havis okazon studi la Germanajn labormetodojn ĉefe pri riparado de motorvagonoj. Spertaj gvidantoj, klarigantaj ĉion necesan, akompanis la grupojn tra la laborejoj. Germanaj kolegoj lerte interpretis, tiel ke ĉiu intereso senpene povis sekvi la teknikajn funkciojn aŭ labormanierojn de la maŝinoj, motoroj, kromum-instalaĵoj kaj kion ajn ni vidis. La postaj fakprelegoj temis pri la plej diversaj aferoj. Franca kolego Turbellier detale pritraktis plurajn tipojn de Francaj motorvagonoj. Eksterordinare interese parolis Reichsbahndirektor s-ano S c h u c h m a n n, reprezentanto de la Germana Fervojo (DBB) en Parizo ĉe la Francaj Fervojoj (SNCF), pri la projekto kanaligi la Mozelon kaj

klarigis la kontraŭproponon de SNCF kaj DBB. La Itala delegito rakontis pri la multflankaj rilatoj de transporto kaj komerco al la fervojoj. S-ro S i m o n (Germanio) montris modernajn metodojn por riparo de vapor-lokomotivoj.

En la laborkunsido oni ĉefe pridiskutis internajn aferojn kaj organizajn demandojn. „Aliĝo al UEA aŭ SAT por nia federacio ne estas rekomendinda“, diris la Norvega delegito, „ĉar en diversaj landoj la naciaj IFEF-organizaj ricevas subvenciojn de la fervojoj aŭ sindikatoj. Ĉiu laŭvole aliĝu unuope.“ S-ano Pape raportis pri la gravega laboro de la terminara komitato. Kvankam ĝis nun aperis multaj fakartikoloj en fervojistaj bultenoj aŭ aliaj gazetoj kaj ekz. Radio Vieno jam pli ol 40-foje disaŭdigis fakprelegojn, restas la ne facila laboro kolekti kaj elprovi la taŭgajn fakterminojn sur internacia bazo. La Aŭstra delegito Zink proponis, elpendigi en ĉiunaciaj stacidomoj informafiŝojn pri Esperanto-Servo, kiel ili jam ekzistas en Aŭstrio. La Nederlandanoj invitis al la venontjara IFEF-kongreso en Utrecht. Por 1954 oni provizore fiksas Italion. La malnova estraro estis instigata daŭrigi sian energian laboron por unu plia jaro. Fine oni aprobis laŭ propono de s-ano Pape jenan rezolucion:

1. La fervojoj ĉiulandaj akceptu la naciajn IFEF-grupojn kiel fakgrupojn en siaj kulturaj organizoj (kiel okazis en Italio, Aŭstrio, Francio, Germanio).
2. Ĉi tiuj grupoj havu samajn favorojn kiel alispecaj organizoj (ekz. sport-, kantad-, ŝak- k. a. grupoj) rilate libertempon ktp.
3. La fervojistoj Esperanton parolantaj havu samajn favorojn en la deĵoro kiel la aliaj fremdlingvuloj (tio jam ekzistas por Aŭstroj).

La lastan tagon finfine ankaŭ la ĉarmulinaj pretendis siajn rajtojn. Internacia balo dum ŝipekskurso sur la

Ŝvaba Maro, tio estis la plej bela elpensajo de la kongreskomitato. La granda, lukse ekipita ŝipo surhavis festan veston. Flagetoj de ĉiuj nacioj ornamis ĝin kaj la mezan maston kronis la verda flago de Esperantujo. La kara suno laŭpove favoris nian entreprenon. Dancante kaj admirante la ravan panoramon daŭre aliĝigante ni atingis la unuan stacion Mainau. Post minutoj tiu insuleto estis apartenajo de la 11-nacia kolegaro, kiuj inter si konkuris pri bonhumoro. Kiu la Nederlandanojn kredis malviglaj, tiu jam sur la ŝipo estis pli bone informata, sed vespere en Mersburg sendube la kantemaj Italoj havis la plej grandan parolon. Certe la vinaj spiritoj jam iom efikis. La komuna reiro de la supera urbo al la lagokajo fariĝis gaja propaganda marŝo. Dubele, kiu estis la plej memorinda travivaĵo de ĉi tiu tago. Belega surprizo nin ankoraŭ atendis fine de nia vespera reventuro: la iluminacio de la Lindau'a haveno kiel bildo el la fabellibro. „Sub la sankta signo de l' espero“ sonas la vortoj de la himno trans la nokte malhuman lagon, dum la ŝipo malrapide ŝoviĝas preter la lumturo. „Adiaŭ al la amikoj, kiuj morgaŭ ekskursos Svision!“

La partoprenantoj de la dua postkongresa ekskurso, kiu kondukis al Oberstdorf, vendredon jam frue ellitiĝis. Sed ankaŭ tiu neforgesebla tago multoble rekompencis la penon. La majesto de la neĝokovritaj montoj tre impresis la platlandanojn. La sovaĝa beleco de Breitachklamm (Brajtaĥklam) kaj la ĉarmo de la Malgranda Valzer-Valo kun la bela loko Riezlern (Riclern) ravis ĉiun vizitanton. La tro mallonga tempo eĉ ne al ĉiuj permesis la ŝnurvagonan veturon al Nebelhorn. „Belega“, tio estas la vorto, kiun oni plej ofte aŭdis ĉi tiun tagon; kaj vere inde finiĝis tiu belega, impona kongreso, kiu plifirmigis la kontaktiĝon inter la Eŭropaj fervojistaj kolegoj. „Ĝis revido en Nederlando!“

Willi Brandenburg

Antaŭ la nunjara ĉefkunveno de GEA

Ni Esperantistoj estas popoloeto kun multe da sento kaj kompreno por demokratismo, por individuismo. Nia tuta movado de ĉiam staris sur ĉi tiu bazo. Brila ekzemplo por vere demokrata kaj altruisma konduto ankaŭ ĉi-rilate estas nia Majstro. Do, konkludo estas simpla: ni imitu, kiel ĉiam, nian lingvo-patron D-ron Zamenhof.

Kion signifas tio? Nu, ke ni estu justaj, toleremaj, modestaj, pacemaj. Kvankam ni Esperantistoj ja ankaŭ estas homoj — nur homoj! ne anĝeloj —, ni tamen ne volas akcenti la pli malbelan flankon de nia homa naturo. „Nebona estas hom!“; tiel oni kantis en la vastkonata „Tri-groŝ-opero“. Sed ni Esperantistoj ne volas subiĝi al ĉi tiu pesimisma eldiro. Ni volas montri nian nevenkeblan bonvolon ĉiam kaj ĉie, do ankaŭ en Duseldorf dum nia nunjara ĉefkunveno.

Ĉi tiu sola okazo dum unu longa jardaŭro kunveni, konatiĝi kontaktiĝi pli bone, pli intime ol kutime, estu por ni bonvena tempo por flegi harmonion kaj gefratajn sentojn inter ni. Certe, oni devas kelkfoje preparoli aferojn, pri kiuj regas malkonsento kaj diversaj opinioj; sed estas tamen nia devo serĉi la komunajn punktojn kaj sur tiu jam forta bazo solvi la diskutindajn problemojn.

Demokrato rajtas kritiki; sed lia kritiko estu malmalica, konstrua, pozitiva. Ofte li ne scias proponi ion pli bonan. Sed jam la malkovro de io netaŭga, kritikinda povas enhavi ĝermon por plibonigo. Kiu multe laboras por nia afero, eble ankaŭ eraras, sendube multe pli ol tiu, kiu nenion faras. Do la nenionfaranto estu nia modelo? Neniel! Guste li preferu modeste silenti. Car li similas al tiu, kiu fosis sian talenton en la teron kaj poste ricevis de la Majstro la riproĉon, ke li ne aplikis siajn kapablojn en maniero kaj amplekso por li eblaj. Sed ni ĉiuj ja volas esti bonaj kaj prudentaj servistoj de nia komuna idealo.

Jfb.

So, bonan vesperon! Kia surpriza vizito! Bonvolu eniri!"

"Bonan vesperon! Jam de longe ni ne vidis unu la alian, tial mi volis uzi preteriron, por rigardi, kiel vi fartas. Lastatempe vi ne vizitis la grupvesperojn kaj mi jam havis zorgon pro via sanstato. Sed ŝajne vi fartas sufiĉe bone."

"Nu, mi estas kontenta. Post kelkaj semajnoj mi esperas rehavi mian pli fruan bonan sanon. Sed mi dankas por via amika intereso. Kaj kiel fartas vi?"

"Mi dankas. Mi ne havas kaŭzon por plendi. Mi nur havas iom tro da laboro kaj taskoj. Mi nur volis snufi iom freŝan aeron."

"Arangŭ vin komforte kaj ni babilu iomete!"

"Dankon. Mi akceptas, sed ne por longe. Hejme atendas la laboro."

"Vi povas rakonti al mi novaĵojn el nia movado. Kvankam mi legas kaj abonas kelkajn Esperantorevuojn, mi ŝatas aŭdi novaĵojn."

"Multon mi ne povas rakonti. La grupvesperoj estas ĉiam bonaj. La parolkapableco de niaj membroj kreskas de vespero al vespero."

"Tio ĝojigas min."

"Tamen mi ne estas kontenta. Tute ne kontenta mi estas."

"Pro kio vi ne estas kontenta? Cetere, ĉu vi fumas cigaron aŭ cigaredon? Jen elektu!"

"Dankon! Mi referas cigaredon, se mi rajtas elekti."

"Nu, diru, pri kio vi estas malkontenta?"

"Laŭ mia opinio nia bela kaj valora Esperanto-movado stagnas."

"Nu, nu! Cio ja estas en bona fluo. Aperas novaĵ libroj, okazas malgrandaj kaj grandaj kongresoj, gravaj personoj subtenas nin... kaj tiel plu..."

"Jes, tio estas ĝusta. Sed diru, ĉu ni havas sukcesojn, laŭ kiuj ni povus konjekti, ke ni dum ĝisviveblaj jaroj povos diri: Ni venkis! Ĉu la mondo parolas Esperanton, se kunvenas homoj el diversaj nacioj?"

"Nee — tamen jam ekzistas multaj esperantistoj. Pripensu, en Munkeno lastjare ĉeestis du mil homoj."

"Jes — ĉeestis du mil homoj. Sed ĉu vi iel rimarkis, ke la Esperanto-movado en Germanujo ricevis per tio gravan antaŭenpuŝon?"

"Sincere dirite, ne. Tamen mi volonte rememoras pri la Munkenaj tagoj."

"Ankaŭ mi. Sed progreson oni sentas nenie."

"Tiel rapide ne maturiĝas bonaj kaj valoraj fruktoj."

"Pardonu, ke konstante mi kontraŭargumentas. Sed nia frukto — por resti ĉe via komparo — jam kreskas dum pli ol sesdek jaroj. Iomete oni ja devus vidi almenaŭ ekmaturiĝon..."

"Ĉu oni ne apelaciis al UNO?"

"Jes, oni kolektis la subskribojn, transdonis ilin en Lake Success — sed la rezulto?"

"Vi rajtas. UNO ĉiam ankoraŭ intertraktas nacilingve — tre multekosta aparato, cetere."

"Guste pro tio mi ĉiam denove ĉagreniĝas. Mi preskaŭ tage kaj nokte pensas pri rimedoj, kiel oni povus akiri la atenton de la mondo. De la oficiala kaj potenca mondo, sed..."

"...vi ne trovas eliron, ĉu ne?"

"Jes kaj ne!"

"Ĉu vi volas paroli pri via meditado?"

"Volonte! Sed mi kredas, ke hodiaŭ mi ne povas fini. Estas tro ampleksa temo."

"Nu, ni ja povos daŭrigi alian vesperon. Se mi estos tute sana, mi povos veni al vi — pro alterno."

"Bone, mi konsentas. Mi jam diris: estas ampleksa afero. Ofte oni legas pri akcepto aŭ favora juĝo pri nia Esperanto. Oni legas ĝin — ĝojas kaj

brojn, ke ni povas influi la mondon nur malmulte per tia minimumo de nombroj."

"Jes, mi devas konfesi tion, sed estas ja ankoraŭ la aliaj ligoj: SAT, Universala Ligo kaj la naciaj organizaĵoj. Ili prezentas ankaŭ certan nombbron."

"Nun — jes. Ni foje taksu la tutan nombbron de organizitaj esperantistoj. Ni diru grandskale: centmil."

"Eble estas iom pli."

"Tamen, centmil kaj kelkaj pli estas polvo en komparo kun du miliardoj. Jes, la centmil estus granda forto, se oni trovus vojon kunigi ilin kaj se oni povus uzi la monon elspezitan kaj la tempon oferitan de la centmil homoj. Baldaŭ fariĝus el cent ducentmil, kvincentmil, eĉ miliono — kaj jen oni jam estus granda forto, kiun devus atenti la alia parto de la homaro."

"Via ideo estas logika, sed pripensu la egan diversecon de la du miliardoj da homoj laŭ nacioj, mensoj kaj laŭ — mondperceptoj!"

"Kompreneble tio estas stato ne superebla por malmultaj homoj. Sed oni almenaŭ komencu aliigi la nunan staton de fatalismo kaj hazardo."

"Kiel mi komprenu tion?"

"Nu, mi imagas kolekton en unu centro de la mono elspezita por Esperanto de la nuntempaj cent mil esperantistoj — kaj oni uzu ĝin unue por propagando de Esperanto."

"Tion oni ja faras en Londono ĉe UEA. Ili eldonas revuon kaj jarlibron, prizorgas la reton de la delegitoj, arangas la Universalajn Kongresojn — subtenas la financigon de gravaj libroj kaj multon alian."

"Bone! Bone! Tion mi scias kaj volas ne maldanke aŭ malŝate paroli pri tio. Sed sincere dirite — ĉio forvaporiga, sen ke oni sentas antaŭenigon de nia mond-movado."

"Ne tiel severe juĝu la aferon. Pripensu la situacion de la nuna movado. Kaj bonvolu ne forgesi, ke la Esperanto-movado postvivis du mond militojn kaj ties sekvojn."

"Kompreneble, tio grave influis la tutan evoluon. Kaj ĝuste tial mi vidis en la fakto, ke nia Esperanto dufoje leviĝis kiel fenikso el la cindro, la konstato ke ĝia nepra boneco valoras la streĉon de ĉiuj fortoj por antaŭenigi ĝin, por grandigi ĝin tiel, ke ĝi helpu plibonigi la mondon kaj realigi pli feliĉajn viveblecojn. Se mi mem dekomence de mia esperantistiĝo ne estus havinta ĉi tiun konvinkon, mi jam delonge estus fininta mian laboron por Esperanto."

"Jen — mi ree ekkonas vin, kiel malnovan pioniron. Tial ni helpu plu en la laboro por Esperanto!"

"Tamen per idealismo sole ni ne venkos en nia vere reala mondo. Mi pripensas ĉiam, se mia profesio permesas tion, kiel doni inspiron al la movado. Ni devus provi kunigi almenaŭ la Esperanto-movadon de la Okcidenta Mondo."

"Nu, ni ja havas komencon de tia kunigo en Germanujo. En la Centro

ĈU NIA MOVADO STAGNAS?

Dialogo de Maks Federl

Ni komencas hodiaŭ dialogon pri problemoj esperantistaj kaj petas niajn legantojn tuj skribi al ni, se nia kunlaboranto Max Federl iel eraris. Ni volonte estas pretaj publikigi ankaŭ la opinion de niaj estimataj gelegantoj. Estiĝu fruktodona pritrakto kun espereble bona rikolto!

oni aŭdas bedaŭrinde nenion pli."

"Mi devas konsenti. En la Ponto mi ofte kaj ofte legis pri favoraj juĝoj de urbestroj, urbkonsilistoj kaj eĉ de ministroj. Ne nur en Germanujo, sed ankaŭ en eksterlando."

"Mi multe pensis pri tiuj faktoj. Aŭ la favorantoj esprimas sian bonŝancan opinion nur por elegante forigi la aferon — aŭ de nia flanko oni ne zorgas pri konsekvenca efektivigo de la promesoj."

"Oni povas supozi tiun aŭ tiun aŭ ambaŭ konkludojn ĝustaj. Sed povas esti aliaj, pli gravaj kaŭzoj, ke ni nur malrapide progresas."

"Certe! Laŭ mi mankas centro, kiu konscie kondukas kaj gvidas nian movadon. Mi ripetas: konscie!"

"Nu, ni ja havas nian Universalan Esperanto-Asocion, la naciajn organizaĵojn kaj aliajn fakajn ligojn kaj tiel plu."

"Jes, vi pravus! Sed ĝuste tion mi rigardas manko. La organizado estas bona — sed mankas la cerbo, kiu konscie direktas ĉion."

"Kaj UEA — kion ili faras? Mi taksas ĝin ĉiurilate tre valora kaj aktiva."

"Ne, mi ne! Sed poste mi diros, kial mi ne estas kontenta. Nun ni rigardu nudajn nombrojn. UEA estas tutmonda organizo; sed kiom da membroj ĝi havas?"

"Nu, tion mi povas diri al vi. En la lasta numero de 'Esperanto' mi legis la statistikon pri tio. Jen: Fine de aprilo 8196 membroj."

"Kaj nun komparu vian nombron kun la vivanta homaro! Du miliardoj kontraŭ 8196! Certe nun ankaŭ vi konfesas komparante ambaŭ nom-

Aktuala Terminareto

angewandter Chemiker praktika, teknika kemiisto
anspringen (Motor) ekfunkcii
aufreizend (seks)ekscita
Bodenschätze tertrezoroj
Camp tend okampo; -aro
Doktorand kandidato pri doktoreco
drall pufa. **Der Drall** rotacio; -forto
etwas durchdrücken, ~setzen akceptigi ion
Fahrt ins Blaue laŭhazarda, senĉela ekskurso. ~ ~ **Grüne** ekskurso en la naturon
Fernzug distancvagonaro
Förderband transportbendo (senfina). ~leistung elterigita kvanto (da karbo, minajo)
Gangster bandano
kalt machen, jm.: mortigi. ~ stellen jm.: seninflui; etw.: meti en la malvarmon
Kater, Katzenjammer postmizero, postdrinka kapdoloro
Klumpfe gitaro
kleiner Grenzverkehr malgranda translima trafiko
Klopfen (im Motor) memfuzo. ~fest fuznormaliga
Kluft, Schale tualetto, vestoj
Kniebeuge (Turnen) genu-disflekso (genuflekso = Niederknien)
Knippskarte seria bileto
„knutschen“ interkaresi sin, kolombumi
Kombination (Hemd hose) kalsonĉemizo
Kraftstoff brulajo, fluŝsiger ~ ~ auch: mineraloleo. ~verkehr motortrafiko
sich krank lachen krevi pro rido
Kriegshinterbliebene familianoj, postrestintoj de militfalinto
Krüllschnitt mezsubtila tabako

Cu nia movado stagnas?

Munkeno kunagas GEA, SAT kaj multaj fakaj asocioj.

„Vi pravas. Sed diru al mi, kion rezultigis tiu kunagado?“

„Sincere dirite nenion aŭ almenaŭ malmulte. Ekzemple en aŭgusto okazos en sinsekvo la kongresoj de SAT kaj GEA. Tio certe havas organizajn kaj financajn avantaĝojn —“

„Certe, tio estas io — sed ĉu tio gvidos la Esperanto-movadon al rimarkindaj progresoj? Cu vi ion esperas?“

„Mi ne kapablas prijuĝi tion tuj. Ni devas esperi kaj fidi pri niaj estraranoj.“

„Jen, kion mi ĉiam diras: esperi kaj fidi — sed en realeco okazas nenio.“

„Bone, sed kiel vi volas solvi ĉi tiun malfacilegan problemon?“

„Mi ja diris komence, ke estas ampleksa demando kaj mi kredas, por hodiaŭ fini nian interparolon. Vi jam laciĝas. Eble pripensu ankaŭ vi la problemon. Mi baldaŭ revizitos vin kaj ni daŭrigu. Pardonu, ke tiel longe mi postulis vian atenton!“

„Nu, mi ankoraŭ povis sekvi vian diraĵon, sed estas fakte jam malfrue kaj vin ja atendas laboroj. Do mi dankas por via vizito.“

„Fartu bone kaj ĝis baldaŭa revido.“

„Bonan nokton!“ (Daŭrigota)

Liegenschaftsamt katastr(ofice)jo
meistbietend versteigern: aŭkcii al plej alta oferto

Meister (Sport) ĉampiono. ~**klasse** -a klaso. ~**schaftskandidat** kandidato pri -eco

mildernde Umstände indulgigaj cirkonstancoj

motorisiert (z. B. Truppe) motor(hav)a

Muskelkater muskola postdoloro

Niete techn.: vinkto; Los: sengajna loto; Mensch: stultulo, neuzebla homo, neniopovanto

Notstandsgebiet regiono de helpobezono

Photomontage foto kunmetaĵo, -kombinajo

scharf (Photo) klarkontura

Schnauzer terhundo

Silberpapier staniolo

Strandanzug strandkostumo

Terrier teriero. **Fox** ~ vulpo

Übertragungswagen (Rundfunk) transenda auto

Wehrbeitrag kontribuo al defendo, al armearo

Wochenkarte semajnbileto

Zensur (Schule) juĝnoto Hans Wingen

Ein Streifblick auf -ieren und -ion

Die deutschen Fremdwörter auf -ieren und -ion verlieren diese Nachsilben im Esperanto: korrespondieren = korespondi, Nation = nacio; in dieser Weise gibt es Hunderte von Beispielen. Häufig läßt sich im Deutschen von einem Stamm sowohl ein Zeitwort auf -ieren wie ein Hauptwort auf -ion ableiten; informieren, Information; intervenieren, Intervention usw. Dann sind im einzelnen zwei Fälle möglich:

1. Der Stamm im Esperanto ist zeitwörtlich: informi, esplodi. Zugehörige Hauptwörter: informo (Information), esplodo (Explosion).

2. Im Esperanto ist das Grundwort ein Hauptwort: funkcio, operacio, adicio. Zugehörige Zeitwörter: funkcii (funktionieren, fungieren); operacii (operieren), adicii (addieren). In diesem Fall ist also von dem deutschen -ion das i übriggeblieben, und das t vor dem i wird im Esperanto zu c (so wird es ja im Deutschen auch gesprochen).

Im Deutschen haben das Hauptwort (auf -ion) und das zugehörige Zeitwort (auf -ieren) oft nicht genau denselben Stamm; das rührt aus dem Lateinischen her: explodieren, -sion; diskutieren, -ssion; fungieren, -nktion; fingieren, Fiktion; subtrahieren, -ktion; sezernieren, Sekretion usw. Im Esperanto ist dagegen fast immer nur ein Stamm vorhanden, was ja völlig langt.

Auch wenn im Esperanto das Grundwort ein Verb ist, braucht es doch nicht vom deutschen Verb abgeleitet zu sein: infekti kommt nicht von infizieren, sondern von Infektion, also vom deutschen Hauptwort. Ebenso z. B. injekti, redakti usw. Trotzdem gehören diese Fälle aber zu 1), weil der Esperanto-Stamm zeitwörtlich ist, nicht auf i endet (also das ganze -ion wurde weggelassen) und auch das deutsche t

(Infektion) nicht in ein c umgewandelt ist.

3. Es gibt aber auch noch einen dritten Fall: das Grundwort im Esperanto ist weder verbal noch substantivisch, sondern eigenschaftswörtlich. Dann wird -ieren durch -igi wiedergegeben, -ion durch -eco: preciza, precizigi, precizeco; diskreta, -eco; aktiva, -igi. Hierher gehört häufig deutsches -isieren: generalisieren generaligi, realisieren realigi, konkretisieren konkretigi.

Die oben gegebenen „Regeln“ sind nicht ausnahmslos; es sind übrigens ja auch keine Regeln der Sprachlehre, sondern des Wörterbuchs. Die Ausnahmen können auch nicht wundernehmen, wenn man bedenkt, daß die deutschen -ieren- und -ion-Wörter aus dem Lateinischen stammen und oft durch gottweißwas für Zwischensprachen gewandert sind, bis sie im Deutschen anlangten; und jede Sprache hat an ihnen modeln können.

Manche Unregelmäßigkeiten erklären sich auch dadurch, daß wir oben die ion- und -ieren-Wörter nur vom Deutschen ausgehend betrachteten; wenn wir von anderen Sprachen ausgehen, ist gar nichts Ausnahmeartiges mehr an ihnen. So läßt sich infekti sofort aus dem Englischen und Französischen erklären: to infect, infecter; redakti: to redact. Die Wortformen im Esperanto bilden etwa eine Art Mittelwert der verschiedenen Sprachen.

Von manchen „Paaren“ (-ion und -ieren beim selben Stamm) findet sich im Deutschen nur eins der beiden Wörter: (z. B. Vivisektion, aber nicht vivisezieren), oder nur eins ist gebräuchlich (z. B. Korruption, aber nur selten korrumpieren), oder eins ist nur im wissenschaftlichen Sprachgebrauch vorhanden (Sekretion, aber sezernieren nur in Biologie und Medizin üblich). Manche ion- und -ieren-Wörter sind auch völlig veraltet (ästimieren). In anderen Sprachen ist das alles wieder anders verteilt.

Die deutschen Zeitwörter haben meist kein -ion in sich (fungieren), aber zuweilen doch (funktionieren, fraktionieren).

Manche ion-Wörter haben auch im Esperanto die Endung -iono; meist um sie von io-Wörtern zu unterscheiden: komisiono, komisio; stadiono, stadio; leciono, lekcio; aber auch ein paar andere: miliono, bastiono.

Das alles und noch manches andere könnte man bei den vielen ion- und -ieren-Wörtern untersuchen — ein ganz hübsches sprachwissenschaftliches Arbeitsgebiet.

Hans Wingen.

NOGEO-renkontiĝo

okazis ĉi-jare en Rendsburg, je la ĉielirtago (22. 5. 52). Partoprenis ĉirkaŭ 150 personoj el la tuta norda regiono, kaj ankaŭ 30 gastoj el Kolding, Danujo.

Speciale menciinda en la jarkunveno estas parolado de s-ano Moravec, München, pri infanedukado, kaj dua pri la urbo Rendsburg de s-ro von Essen, kiu cetere multe klopodis por sukcesigi la tagon.

Radio Rendsburg akceptis raporton de s-ro Bünemann, Hamburg, kaj la danoj. Ĉi tiuj invitis nin por aŭtuno al Kolding, kion ĉiuj ĝoje aplaudis.

Por la venonta jaro oni fiksis kiel renkontejon de NOGEO la urbon Flensburg. Elfriede Günther

Josef von Eichendorff

El la vivo de Netarigulo

ROMANTIKA NOVELO · TRADUKO EL LA GERMANA LINGVO DE PAUL BENNEMANN

(Dekunua daŭrigo)

„Vidu“, li diris, „kiel vi jam ŝvelas pro la iometa laŭdo. Pentu kaj kritike rigardu tiun ĉi danĝeran metion! Ni geniuloj — ĉar ankaŭ mi estas tia — ŝatas la mondon same malmulte, kiel ĝi ŝatas nin; sed en niaj „sep-mejloj-botoj“, kiujn ĉe naskiĝo ni preskaŭ jam kunalportis, ni marŝas sen iuj konsideroj rekte al la eterneco. Ho plej mizera, malkomforta, disstariga pozicio: unu piedo en la estonteco, kie ekzistas nenio escepte matenruĝo kaj intere la vizaĝoj de estontaj infanoj; la alia ankoraŭ meze de Roma sur la Piazza del Popolo, kie la tuta jarcento, uzante la bonan okazon, volas kunformarŝi kaj alkruciĝas al la boto, kvazaŭ ili volus elŝiri nian gambon! Kaj ĉiu ĉi baraktado, vintrinkado kaj malsatado nepre nur por la neniam mortanta eterneco! Kaj vidu tie sur la benko sinjoron mian kolegon, kiu ankaŭ estas geniulo. Jam la ĉi-tiea tempo ŝajnas al li tro longa; kion do li faros poste en la eterneco?! Jes, atestimata sinjoro kolego, vi kaj mi kaj la suno, ni kune leviĝis hodiaŭ matene kaj estis cerbumantaj kaj pentrantaj dum la tuta tago, kaj ĉio estis bela — kaj nun la dormema nokto glitigas sian peltmanikon surtrans la mondon kaj estas forviŝinta ĉiujn kolorojn.“

Li senĉese parolis plu, kaj kun siaj haroj konfuzitaj sekve de la dancado kaj trinkado li aspektis en la lumbrilo tute kadavropala.

Sed mi jam delonge sentis teruron pro li kaj lia sovaĝa dirado: kaj kiam nun turniĝante li direktis sin al la dormanta pentristo, mi uzis la bonŝancon, kaŝglitis nerimarkate de li ĉirkaŭ la tablon kaj el la ĝardeno kaj subeniris, sola kaj en mia koro gaja, laŭlonge de la vitospaliro en la vastan valon briligatan de la lunlumo.

De el la urbo la horloĝoj batis la dekan horon. Malantaŭe mi aŭdis alsoni al mi tra la silenta nokto ankoraŭ kelkajn gitarosonojn kaj kelkfoje la vortojn de la du pentristoj, nun ankaŭ hejmenirantaj. Tial mi kuris rapide, kiom mi povis, por ke ili ne plu esplordemandu min.

Ce la pordego mi tuj turnis min dekstren en la straton kaj kun batanta koro rapide iris plu inter la silentaj domoj kaj ĝardenoj. Sed ho, kiom mi mirigis, tiam subite alvenante sur la placon kun la fontano, kiun hodiaŭ dumtage mi nepre ne povis trovi. Tie staris la soleca ĝardendomo ree en la plej belega lumbrilo, kaj ankaŭ la bela sinjorino kantis en la ĝardeno ree la saman italan kanton kiel hieraŭ vespere.

Ravite mi kuris unue al la malgranda pordo, poste al la dompordo kaj fine puŝis per tuta forto al la granda ĝardenpordego; sed ĉio estis ŝlosita. Nur nun mi ekmemoris, ke la dekunua ankoraŭ ne batis. Mi ĉagreniĝis pro la malrapida tempo; sed grimpi trans la ĝardenpordegon kiel hieraŭ — tion mi ne volis pro bonmaniera konduto. Tial mi promenis dum tempeto tien kaj reen sur la soleca placo kaj

fine sidigis ree sur la ŝtonan puton, plena de pensoj kaj sekreta espero.

La steloj brilegis sur la ĉielo; ĉie sur la placo estis senhome kaj silente; plezurplene mi aŭskultis la kantadon de la bela sinjorino, inter la bruado de l' fontano sonantan el la ĝardeno al mi. Tiam subite mi ekvidis blankan personon, kiu venis de la alia flanko de l' ĝardeno kaj iris ĝuste al la malgranda ĝardenpordo. Tra la luna trembrilo mi tre precize rigardis tien — estis la freneza pentristo en sia blanka mantelo. Li rapide eliris ŝlosilon, malŝlosis per ĝi, kaj antaŭ ol mi atendis tion, li estis interne en la ĝardeno.

Nu, jam dekonence mi havis specialan antipation kontraŭ tiu pentristo pro liaj sensaĝaj paroloj. Sed nun mi fariĝis senmezure ekscitita pro kolero. Certe la geniaĉulo estas ree ebria, mi pensis; de la ĉambristino li ricevis la ŝlosilon kaj nun volas kaŝiri al la sinjorina moŝto, perfidi, ataki ŝin. Kaj tial mi enkuregis en la ĝardenon tra la malgranda porteto restinta malfermita.

Kiam mi eniris, estis tute silente kaj solece en ĝi. La duparta pordo de l' ĝardendomo staris malfermita, laktoblanka lumbrilo penetris el ĝi kaj dancis sur la herbo kaj la floroj antaŭ la pordo. De malproksime mi enrigardis. Tie en belega verda ĉambro, kin estis malmulte lumigita de blanka lampo, la bela sinjorina moŝto, kun gitaro en la brako, kuŝis sur silka sofeto, en sia senzorgeco neniel pensante pri la eksteraj danĝeroj.

Sed mi ne havis longan tempon, por rigardi; ĉar mi ĵus rimarkis, ke malantaŭ la arbetoj la blanka persono tute singarde glitpaŝis de l' alia flanko al la ĝardendomo. Dume la sinjorina moŝto kantis tiel melankolie el la domo, ke ĝi tuŝis miajn ostojn kaj

Muziko

Das unaussprechlich Innige aller Musik, vermöge dessen sie als ein so ganz vertrautes und doch ewig fernes Paradies an uns vorüberzieht, so ganz verständlich und doch so unerklärlich ist, beruht darauf, daß sie alle Regungen unseres innersten Wesens wiedergibt, aber ganz ohne die Wirklichkeit und fern von ihrer Qual.

Arthur Schopenhauer.

La neeldirebla subtile-dolĉa de ĉia muziko, per kio ĝi preterpasas nin kiel iu tute bonkonata kaj tamen ĉiam malproksima paradizo kaj, kvankam al ni plene komprenebla, tamen ĉiel neklarigebla — tio subtile-dolĉa havas bazon sur tio, ke ĝi respegulas ĉiujn vibradojn de nia plej interno, sed tute sen la realeco kaj malproksime de ĝia turmento.

A. Schopenhauer.

medolon. Pro tio mi ne longe hezitis, derompis kompaktan branĉegon, kuris kun ĝi rekte kontraŭ la blankmantelulo kaj kriis el plena gorĝo: „Mordio!“ tiel ke la tuta ĝardeno tremis.

La pentristo, vidante min venanta tiel neatendite, forkuris rapide kaj kriis terurege. Mi kriis ankoraŭ pli forte, li kuris al la domo, mi post li, — kaj preskaŭ mi jam estis kaptinta lin, tiam mi involvigis en la malbenindaj florbedoj kaj subite falegis laŭ mia tuta longo antaŭ la dompordo.

„Do estas vi, frenezulo“, mi aŭdis tiam elkrii super mi. „Vi efektive timigis min preskaŭ mortige.“

Mi rapidekstaris, kaj kiam mi estis forviŝinta el miaj okuloj la sablon kaj la teron, staris antaŭ mi la ĉambristino, kiu ĝuste ĉe la lasta salto estis perdinta la blankan mantelon de sur la ŝultro.

„Sed“, mi diris tute konsternite. „ĉu do la pentristo ne estis ĉi tie?“

„Jes, certe“, ŝi respondis maliceme, „almenaŭ lia mantelo, kiun antaŭe, kiam mi renkontis lin sub la pordego, li pendigis ĉirkaŭ mi, ĉar mi frostis.“

Dum la babilado la sinjorina moŝto nun ankaŭ estis saltekstarinta de sia sofo kaj venis al ni al la pordo. Mia koro batis, kvazaŭ ĝi volus krevi. Sed ho, kiom mi ektimis, kiam precize rigardante mi subite ekvidis anstataŭ la bela sinjorina moŝto tute fremdan personon!

Estis sinjorino iom granda, korpulenta, impona, kun fiera aglobeka nazo kaj alten volbitaj nigraj brovoj, vere terurige bela. Per siaj grandaj brilegantaj okuloj ŝi rigardis min tiel majeste, ke mi ne sciis, kion fari pro respekto. Mi estis tute konfuzita. Mi senĉese faris riverencojn kaj fine volis kisi ŝian manon. Sed ŝi rapide fortiris la manon kaj poste parolis en itala lingvo al la ĉambristino, el kio mi komprenis nenion.

Sed pro la antaŭa kriadado la tuta najbararo dume estis vekiginta. Hundoj bojis, infanoj kriis, intere oni aŭdis kelkajn virvoĉojn, alvenantajn pli kaj pli proksimen al la ĝardeno. Tiam la sinjorino an-

korau unufoje rigardis min, kvazaŭ ŝi volus min trapenetri per fajraj kugloj, poste returnis sin rapide al la ĉambro; ĉi-kune ŝi ekridis fiere kaj perforte kaj frapfermis la pordon antaŭ mia nazo. Sed la ĉambristino tute senceremonie prenis min je la basko kaj tiregis min al la ĝardenpordeto.

„Jen vi refoje faris nemalgrandajn malsaĝaĵojn“, ŝi diris al mi dumvoje, plena de malico.

Ankaŭ mi jam ekkoleris. „Nu, diable!“ mi diris, „ĉu ne vi mem estas vokinta min ĉi tien?“

„Guste tial“, kriis la ĉambristino. „Mia grafino havis tiom bonan intencon al vi, unue ĵetas al vi florojn el la fenestro, kantas ariojn — kaj jen nun la kontraŭpago por ŝi! Sed vi efektive neniel scias uzi bonŝancon; vi vere piedfrapas vian feliĉon!“ —

„Sed“, mi respondis, „laŭ mia opinio la grafino el Germanujo, la bela sinjorina moŝto — —“

„Ho“, ŝi interrompis min. „tiu jam delonge estas ja ree en Germanujo, kune kun via freneza amspirulino. Kaj tien nepre rekuru ankaŭ vi! Ŝi ja ege soifas ĉiam al vi! Tie vi povos kune ludi la violonon kaj rigardi la lunon — sed neniam plu vi venu antaŭ miajn okulojn!“

Sed nun terurega tumulto kaj bruado ekestis malantaŭ ni. El la alia ĝardeno homoj kun bastonegoj rapide grimpis trans la barilon; aliaj blasfemis kaj jam serĉis en la irejoj; perpleksaj vizaĝoj kun dormĉapoj rigardis en la lunlumo nun tie, nun tie trans la hekojn; estis kvazaŭ la diablo subite el ĉiuj hekoj kaj arbitaĵoj naskis gefiulojn.

La ĉambristino ne longe hezitis. „Tie, tie kuras la ŝtelisto!“ ŝi kriis al la homoj, montrante al la alia flanko de l' ĝardeno. Poste ŝi elŝovis min rapide kaj klakfermis la pordeton malantaŭ mi.

„Jen vi refoje faris nemalgrandajn malsaĝaĵojn“, silenta placo, tute sola, kiel hieraŭ mi estis alveninta. La fontano, kiu antaŭe tiel gaje trembrilis en la lunlumo, kvazaŭ anĝeletoj supren- kaj malsuprenirus en ĝi, daŭrigis muĝi ankoraŭ kiel tiam; sed mia ĝojo kaj mia gajeco estis dume falintaj en la puton.

Mi nun nepre decidis, por eterne turni mian dorson al la malsincera Italujo kun ĝiaj frenezaj pentristoj, oranĝoj kaj ĉambristinoj, kaj en la sama horo ankoraŭ mi elmigris tra la pordego.

Wege - Vojoj

Fast für jede Sache lassen sich zwei, drei Wege einschlagen; — viele Wege führen nach Rom. Welcher Weg der richtige, welcher der fehlerhafte ist, entscheidet die Zukunft, vielleicht wenn wir alle nicht mehr leben.

Otto v. Bismarck.

Preskaŭ por ĉiu afero estas ireblaj du-tri vojoj; — multaj vojoj kondukas Romon. Kiu vojo estas la ĝusta, kiu la erara? Pri tio decidis la estonteco eble tiam, kiam ni jam ne vivos.

*

Ein jeder muß die Wege gehn, die ihm in seinen Neigungen und Leidenschaften sind vorgezeichnet.

Phil. Eduard Devrient.

Ĉiu devas iri tiujn vojojn, kiuj estas antaŭsignitaj al li de liaj inklinoj kaj pasioj.

*

Wer uns vor nutzlosen Wegen warnt, leistet uns einen ebenso guten Dienst wie derjenige, der uns den rechten Weg anzeigt. Heinrich Heine.

Kiu nin avertas pri senutilaj vojoj, tiu faras al ni same bonan servon kiel tiu, kiu al ni indikas la ĝustan vojon.

Naŭa ĉapitro

Kaj iam en matena hor' la montojn trovas mi konatoj, kaj bonvenigas min la stratoj, kie mi iam migris for, Mi estas hejme! Dank' al Dio! Kun esperĝoja emocio salutas vin mi, revenant': Vivu la aŭstra land'!

Nun ankaŭ konas min la rond' de l' birdoj, riveretoj, arboj kaj ĉiu de l' Danubo ond'. La kampoj sonas kiel harpoj; kaj jen, kun ombra la mieno, ĉu ne jam estas de Vieno la katedrala turgigant'? Vivu la aŭstra land'!

Mi staris sur alta monto, el kie oni povas la unuan fojon rigardi en Aŭstrujon; kaj plezurplene mi estis ankoraŭ svinganta mian ĉapelon kaj kantanta la lastan strofon, kiam subite malantaŭ mi en la arbaro akompanante eksonis belega muziko de blovinstrumentoj.

(Daŭrigota.)

REJNAJ LEGENDOJ

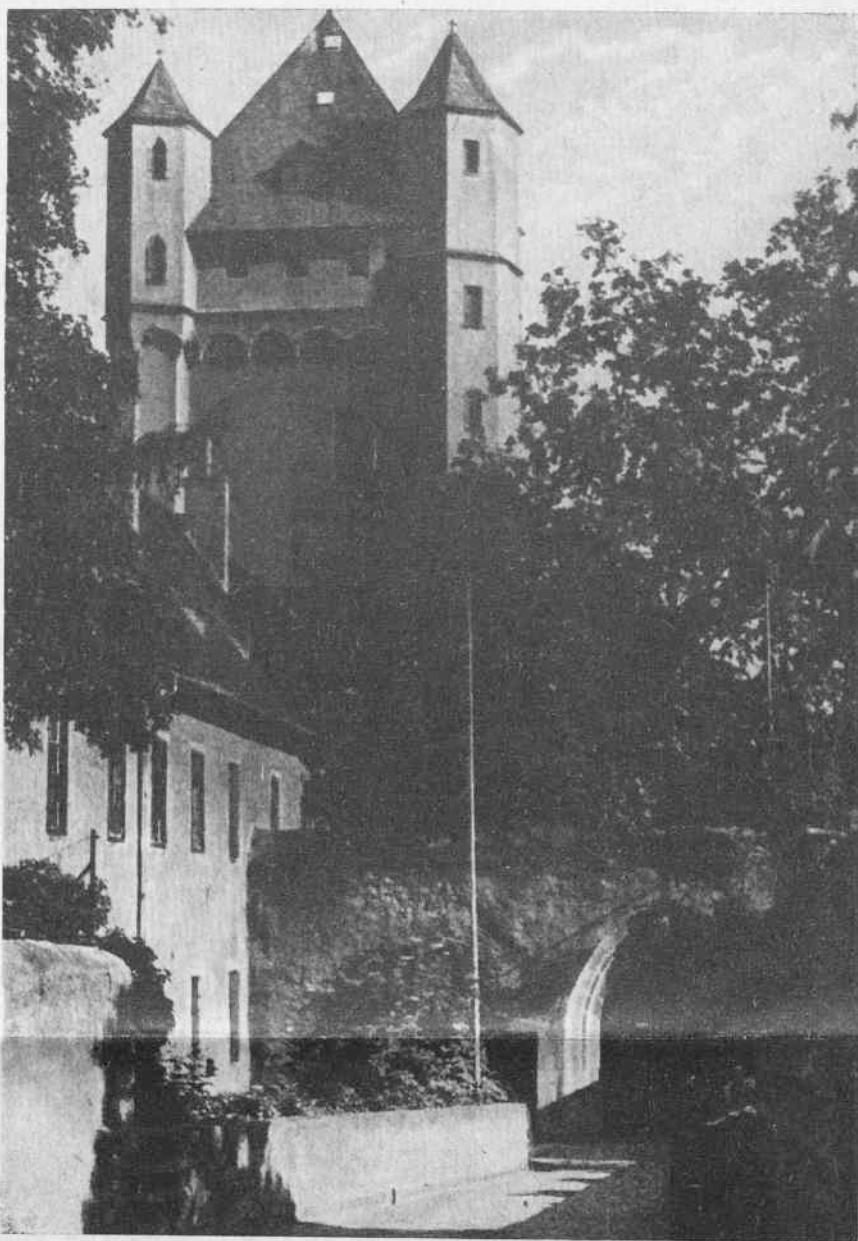
Sendube, okaze de la Jubilea Kongreso de SAT en Duseldorfo, sed ankaŭ okaze de aliaj vojaĝoj en la Federacia Respubliko, multaj eksterlandaj gesamideanoj vizitot ankaŭ la belan Rejn-riveregon. Ili supozeble ŝatos ekscii tiun kaj tiun el ĝiaj legendoj. Jen du, kiujn prezentas al ni samideano Max Butin.

I. La „Mäuseurm“ apud Bingen

Meze de l' Rejno, proksime de la urbo Bingen, staras sur roka insuleto alta turo, la „Mäuseurm“ (museturo). Origine ĝia nomo estis Mauturm. Maut signifas doganon por varoj; sed la vorto arkaikiĝis kaj ekzistas nun nur en la familia nomo Mautner, t. e. doganoficisto. La popolo, miskomprenanta la esprimon Maut aŭ forgesinta ĝian signifon, transformis ĝin en Maus (muso). La Mäuseurm, konstruita en la 13-a jarcento, estis iam doganejo de la posedantoj, t. e. de la kavaliroj de l' kastelo Ehrenfels; hodiaŭ ĝi servas kiel signalejo al la preterveturantaj ŝipoj, ĉar ĉi-loke, en la t. n. Binger Loch (Bingena truo), la rivero estas mallarĝa kaj roketoplena. Ne malofte okazas, ke surfiginta ŝarĝoŝipo bare obstrukcas la trapasejon.

Kion rakontas la legendo pri la turo? — En la jaro 970 la loĝantoj en la Mainz'a regiono tre suferis pro malsatego, ĉar misrikolto estis vaniginta ĉiujn esperojn de la kampuloj. De kie preni la necesan sekalon por la ĉiutaga pano? Konsuminte la malabundajn provizojn, la nutroavidaj homoj manĝis hundojn, katojn, ratojn, maĉis nedigesteblajn raspitajn arboŝelojn, pistitajn kaj farunigitajn filikojn kaj vomigajn fetorantajn kadavraĵojn. En la kadukaj kabanjoj kuŝis stertorantaj agoniantoj, kiuj mortis sekve de malfortiĝo. Terpomojn Eŭropo ankoraŭ ne konis.

Tiutempe estris en Mainz la episkopo Hatto II-a (968—970), avara kaj ekspluatema tirano, zorganta nur pri plimultigo de siaj riĉaĵoj. Lin ne tuŝis la mizero de la kompatindaj malsatantoj, kiuj surgenue petegis de li panon, sciante, ke li disponas pri konsiderinde granda kvanto da enstokigita greno. La episkopo, obsedita de infera demono, mokegis la plorge-mantajn kaj singultantajn gevirojn, kaj li preparis diablecan faron. Hipokrite ŝajnigante bonkorecon, li ordonis kunvoki la plendantojn kaj kunvenigi ilin en malplena grenejo, kie li intencas grandanime satigi ilin. Apenaŭ la homoj troviĝis en la vasta provizejo, kiam la episkopo propramane ŝlisis la pordegon kaj ekbruligis la lignan konstruaĵon. Ju pli la flamoj furiozis, lekante la rostatajn korpojn, des pli laŭtiĝis ve-kriegoj de la turmentegitaj viktimoj. Nun la fiekleziulo ridaĉante diris al siaj korteganoj: „Aŭdu, aŭdu, kiel la musoj fajfas!“ Sed Dio ekkoleregis pro tia abomena krimo kaj severege punis la malbonfarinton. Subite musoj, nombrebela amaso da musoj, arigis antaŭ la episkopa palaco, enpenetris ĝin kaj senĉese plagis la murdinton, kurglitante super lian korpon, rodante lian karnon, kaj per sia sibla fajfado forpelante lian dormon, kiam li, la-

La kastelo de Eltville en la Mainz'a regiono.

Foto: Kreisbildstelle Rheingau (Heun)

cega pro la daŭra luktado kontraŭ la dentskrapuloj, intencis ripozi. Ili persekutis lin seninterrompe de ĉambro al ĉambro, de supre malsupren kaj inverse. Fine la episkopo fuĝis en la turon en la rivero, esperante, ke la venĝemaj musoj tie ne povus atingi lin; sed sensukcese. La bestoj tranagis la Rejnon, grimpante invadis la altan turon, reatakis la jam preskaŭ frenezigitan ekleziulon kaj formangis lin.

II. La Lorelei

Kiu vizitas la Rejnon kaj ne vidis la Loreleion, ne konas ĉiujn belaĵojn de l' rivero. Ne nur kasteloj rakontas pri tempoj pasintaj, ankaŭ urbetoj en vitejoj idilie situantaj, montetoj kaj rokoj flustras en la vespera krepusko pri historiaj okazaĵoj, neforgesindaj memoraĵoj kaj neforviŝeblaj impresoj. Cie signoj kaj atestantoj de la senĉese pulsanta vivo. Laŭ onidiro la romantiko forpasis: eble aliloke, sed ne ĉe l' bordo de l' Rejno.

Lorelei aŭ Lurlei signifas Elfen-

fels (= elfa roko). La ne plu uzata vorto Lur estas elfo kaj Lei roko aŭ ardezo; ekzistas ankoraŭ Erpeler Lei proksime de la Sepmontaro. Estas do pleonasmo paroli pri Lorelei-Fels. La kruta monteto, 152 m alta, leviĝas inter la urbetoj St. Goar kaj Oberwesel

kaj, kvazaŭ la nazo de scivola giganto, ŝoviĝas en la riveron tiel, ke la fervojo devas veturi en tunelo tra la roko.

Kolor-Dinamiko

Malfermo de eleganta grandkafejo en Parizo! Brilo, lukso, ĉiaj komfortaĵoj; la gastoj ŝajnas plenkontentaj. Sed en la daŭro de kelkaj semajnoj la nombro da gastoj pli kaj pli malgrandiĝas, kaj amikoj de la mastro diras al li konfidence: „Estas tro malvarme en via kafejo! Vi ne devas ŝpari hejtajon, alie vi perdos ĉiujn gastojn!”

La mastro miras: estas ja nur aŭtuno kaj do ne tro malvarme, sed ĉiukaze li igas hejti pli multe. Tamen la plendoj pri malvarme ne ĉesas, eĉ ne, kiam li pravas per termometro, ke estas jam 23 gradoj en lia kafejo. La gastoj frostosentas.

En tiu stranga situacio la mastro ne ekkredas, ke ĉiuj aliaj homoj estas frenezuloj, li ankaŭ ne alvokas la hejt-instaliston, sed li venigas — psikologon. Kaj tiu diras: „La muroj kaj tapetoj de via kafejo estas bluetaj. Anstataŭigu ilin per ruĝetaj.”

Kaj kiam la mastro faris tion, ĉiuj plendoj ĉesas — eĉ se la termometro ne montras tiel multajn gradojn; la gastaro ree grandiĝas kaj ne plu sentas sin malvarme.

Tio estas kolordinamiko¹⁾: efiko de koloroj sur la homan animon. Sed la supre menciita ne estas la sola efiko de koloroj. Cambrojn malgrandajn oni ne tapetu ruĝa. Ĉar la ruĝa koloro ankaŭ (ŝajne) proksimigas la murojn; do ĉambro malgranda efikus eta. Tiun proksimigan aŭ malproksimigan efikon de iuj koloroj oni kelkfoje povas observi ĉe la kinejaj reklamoj antaŭ la semajnevuo²⁾: ĉe iaj reklam-bildetoj oni havas la impreson, ke la ruĝaj strioj en la bildo sur la ekrano³⁾ estas en tute alia distanco ol la bluj aŭ flavaj.

Kaj ĉambrojn malgrandajn oni ankaŭ tial ne tapetu ruĝa, ĉar ruĝo estas koloro ekscita, alarĉa.

Kaj kial la trafikaj avertildoj⁴⁾ (stratkruciĝo, danĝera kurbiĝo ktp.) havas ruĝan randon? Ĉar ruĝo estas „kria” koloro⁵⁾ kaj frapas la okulojn, speciale en kontrasto kun la blanka interna kampo de tiuj ŝildoj. Kontraŭe, la ŝildojn blujajn: „lernejo, hospitalo” ktp., oni multe pli facile pretervidas.

Vi jam vidas, ke kolordinamiko estas grava.

Sed ni ankoraŭ tute ne sufiĉe eluzas tiujn fenomenojn! Tion diras bela kajero 16-paĝa kun kromaj multkoloraj bild-

paĝoj, kiun eldonis la konata lakfirmo Herbig-Haarhaus (Herbol-lakoj) en Köln kaj Würzburg, en la serio de siaj „Herbol-Nachrichten”.

Malfaldu la ĉemetitan kolorbildan folion, kiun ni elprenis el tiu kajero kun afabla permeso de la firmo, kaj rigardu la internajn kvar paĝojn: kvarfoje la sama ejo, sed kia diferenco! Ni tradukas la subskribojn de la bildoj kaj aldonas kelkajn komentariojn.

Kiel aspektas hodiaŭ ankoraŭ multaj fabrikoj? Mallume ili aspektas, kaj tial ankaŭ malpure, entute deprimente la homojn kiuj laboras en ili. Sed ne nur tiel, sur la animon, ili efikas; sekvoj de la deprimito aŭ eĉ rekte de la malbonaj lumĉirkonstancoj estas doloroj korpaj: kap-kaj okuldoloroj en ne malfotaj kazoj. „Ho, se ni havus pli multajn fenestrojn!” estas la deziro de multaj fabrikanoj. Tial, bildo 1 montras al ni fabrikejon helan, kaj tamen — la nura heleco ankaŭ ne multe utilas; la subskribo estas: „Griza ĉiutagaĵo en la laborejo. Tipa ekzemplo de fabrika ejo, kiu, malgraŭ grandaj vitraj surfacoj, faras malesperigan impreson.”

Bildo 2: „Koloro vivigas: la sama fabriko ejo efikas jam pli agrable per tio, ke la maŝinoj ricevis foli-verdan surpentraĵon.” Kaj tio — rigardu pli precize — ne estas ĉio: la elektraj konektestoj⁶⁾ de la maŝinoj estas pentritaj ruĝaj: tiel ili bone kontrastas kaj en kazo de danĝero tuj estas troveblaj. Ankaŭ la levumiloj⁷⁾, manradaj kaj moveblaj partoj de la maŝinoj kontrastas kun la verda koloro de l’ maŝinkorpo, kvankam ne tiel forte: ili estas brunblanketaj. Tiel la mano povas trovi ankaŭ ilin, sen ke la okulo devas precize kaj fikse rigardi ilin: tio efektive malpli laciĝas ol se maŝinkorpo kaj moveblaj partoj havus la saman koloron kaj la okulo devus serĉi la partojn, kiujn la mano ekprenu.

Bildo 3: „Iu pli forta la kolorigo, des pli forta la vivigo. Jam unu kolora muro modifas la maŝinejon tre avantaĝe. Ankaŭ la kolora elektroĉaro⁸⁾ grave kunhelpas en la vivigo de l’ ejo.” Tiu pentrado de l’ elektroĉaro havas ankoraŭ alian celon: Imagu, ke multaj homoj laboras per la maŝinoj, ke la ruliĝa organo⁹⁾ sub la vitra tegmento moviĝas kaj ke ordonoj trasonas la halon. Tiam oni ne aŭdas la proksimiĝon de la elektra ĉaro kaj an-

longaj kapharoj; ilia supra korpo-parto estas tiu de virino kaj la mal-supra tiu de fiŝo. Lorelei, la plej bela el liaj filinoj, ofte sidas sur la roko en sunbrilo kaj kombas sian orekan hararon per ora kombilo. Sia kantado sonas tiel ĉarme kaj dolĉe, ke la ŝipistoj enamiĝis al la belulino kaj, ne atentante la danĝerajn, ne elmergiĝintajn subakvajn rokpintojn, remdirektis siajn boatojn al la loko, kie la sorĉistino kantis kaj logis. Sed la naivuloj pagis la sopiron al amaventuro per sia vivo; ilia ŝipo surrokiĝis, frakasiĝis, kaj alflundiĝis. Samtempe la delogulino sin ĵetis de la roko en la ŝaŭmantajn ondojn kaj malaperis en sia verdakva restadejo.

kaj ne vidas ĝin veni, kaj akcidento okazas facile! Sed se ĝi estas alarme-ruĝa, ĝi alvokas onian atenton, ankaŭ se oni ne rigardis ĝuste en tiun direkton.

Bildo 4: „Kolordinamike plene formita fabrikejo. Oni havas la impreson, kvazaŭ ĉiam regas sunbrilo. La hela flava koloro de la malantaŭa muro speciale bone influas la bildon de l’ halo. La fabrikejaj „stratoj”¹⁰⁾ pro sekureco estas klare apartigitaj de la laborlokoj ĉe la maŝinoj.” Ĉu vi ankaŭ vidas la flavajn kaj nigrajn striojn sur la fertrabo¹¹⁾ kun la arganeto, kaj ĉe la ŝtuparo dekstre, kaj sur la argana hoko pendanta en la mezo? Ankaŭ la flavo kun la nigra koloro alarmas, eĉ forte: ĉi tie estas danĝerpunktoj! Tiun ideon oni prenis rekte el la naturo: de la korpo de vespo kaj krabroj¹²⁾. — Kompreneble oni ne faru karnavalan salomon el la fabriko; kolorkaoso same malbone efikus kiel griza monotonajo. La koloroj devas esti „interagorditaj”¹³⁾, por ke unuflanke la okulo ne laciĝu, aliflanke ne estu ŝokita de kruta transiro de unu koloro al alia tute fremda.

Nun denove kunfaldu la faldfolion kaj rigardu la paĝojn nun internajn. Maldekstre supre ree la alarma efiko de la flavo kun nigro: bildo a) „Atentu, se la liftoŝakto estas malfermita!” (Rigardu ankaŭ la diversajn kolorojn de la muroj kaj plafono! Agrabla impresoj.) b) „Ŝtuparojn marku kiel elirpuntojn de danĝero.” — Nun sekvas ruĝa koloro kiel alarmilo: c) „Radarkestojn interne laku ruĝa!” d) „Alta tensio”¹⁴⁾. La ruĝa koloro avertas”. Nun ne tiel facile iu etendos la manon en la radaron aŭ al la kondakajoj kun alta tensio! Akcidentoj tial estos malpli oftaj. e) „Fajrestingiloj estu videblaj jam el longa distanco.” f) „Blanka kruceto sur verda fono”¹⁵⁾ signalas la sanitarejon kaj la bandaĝkeston. En tiu kazo kombiniĝas kun la kolora efiko ankaŭ la „stereotipa signo”¹⁶⁾: blanka kruceto sur verda fono ĉiam signifas la saman, kaj tial oni rekonas ĝin ĉie kaj ĉiam, eĉ en danĝero kaj ekscitiĝo; kaj oni scias, kie la bandaĝkesto povas esti, ankaŭ se oni estas tute fremda en la fabriko. Ekzemplo por tio: certe ankaŭ vi en fremda urbo jam iam serĉis leterkeston kaj nun okule travagis la straton, ĝis kiam vi trovis ion hele flavan. Kaj se vi, kara leganto, biciklas kun knabino unu apud la alia, vi senkonscie rigardas, ĉu nenie aperas blua punkto: policano, post kies ekvido vi ambaŭ brave veturos unu post alia! Cetero, serĉdemando „kolordinamika”: Kio estas tio: ekstere blua, interne verda? Ne provu solvi tiun demandon helpe de viaj kolordinamikaj konoj; ni volas diri al vi la solvon: estas policano, kiu manĝis spinacon! . . .

Sed ni forlasis nian temon. Sur la dekstra paĝo vi vidas bildon „Fabrikado ĉe la senfina bendo”¹⁷⁾. Ĉi tie, la koloroj estas elektitaj laŭ iom aliaj vidpunktoj: labormaŝinoj mem portas la ruĝan koloron. Verŝajne, por ke ili kontrastu ne nur kun la fono, sed ankaŭ kun la prilaborataj objektoj. Ankaŭ tio estas ja tre grava por eviti laciĝon de l’ okuloj! Do en specialaj kazoj la fakulo povas doni specialan solvon.

En tiaj manieroj — kaj en multaj aliaj — la industrio do povas profiti el la kolordinamiko. Tio utilas al la laboristoj, kiuj ne fariĝos tiom lacaj — ĉar ankaŭ laciĝo psika estas grava faktoro, ne nur elĉerpiĝo korpa! — kaj tio uti-

Laŭ mezepoka legendo en la Lorelei estis kaŝita la trezoro de la Nibelungen kaj gardita de elfoj. En 1802 Clemens Brentano verkis la baladon Lore-Lay, en kiu li kreis la figuron de sorĉistino pereiganta allogitajn homojn. La legendo iĝis populara en 1825, kiam la poeto Heinrich Heine en nun ĉie konata poemo formis la rakonton en versoj, kiujn Friedrich Silcher komponis. Ĉiujare miloj aŭdigas la kanton; precipe tiuj, kiuj pro plezuro ŝipveturas sur la rivero kaj preterpasas la famekonatan rokmonteton. Oni rankontas, ke „Patro Rejno” (la personigita rivero) havas multajn filinojn, la t. n. nixsojn, akvoferojn kun verdaj kaj

Esperanto: Welthilfssprache - Weltsprache

(Schluß)

Von Dr. Josef Žurek, Jüchen/Rhl.

Die Kraft wächst eben mit der Aufgabe und dem in ihr liegenden Zwang sowie dem Willen, sie zu meistern, nicht zuletzt mit dem stets unerläßlichen Gottvertrauen.

Ist unser Fernziel wünschenswert? Die Antwort kann nur ein volles Ja sein. Durch eine allgemeine Weltsprache wird wahrlich nichts Unersetzliches verloren, aber viel gewonnen. Wer gründlich nachdenkt, wird dieser Ansicht beipflichten. Die „tausendjährige Literatur“ der verschiedenen „Nationen“, um die Herr Reiche bangt, wird keine „Makulatur werden“. Sie bleibt uns in Übersetzungen, die in zum Teil meisterhaften Nachschöpfungen vorliegen, erhalten. Derjenige, der die Urtexte lesen will, mag jeweils die Sprache studieren, in der sie geschrie-

ben sind. Die weitaus meisten Menschen aber lernen die Weltliteraturwerke anderer Nationen — man denke hier vor allem an die Bibel — in der ihnen geläufigen Muttersprache kennen und wissen erstere dennoch zu schätzen. Ohne Übersetzungen hätten sich die betreffenden Werke nicht über die ganze zivilisierte Erde verbreitet. Plato, Aristoteles, Thucydides, Xenophon, Homer, Aeschylus, Sophokles, Euripides; Tacitus, Livius, Cicero, Ovid, Vergil; Dante, Cervantes, Goethe und Schiller und viele andere sind Weltgrößen allerersten Ranges und nicht nur Größen für ihre Völker: durch Übersetzungen. Diese sind die Frucht oft langjähriger, mühseliger, intensiver Arbeit von Fachgelehrten, teilweise ebenbürtige Nachdichtungen und können mit den mehr flüchtigen Dolmetscherübersetzungen im täglichen Völkerverkehr nicht auf eine Stufe gestellt werden. Die verschiedenen Beurteilungen des Wertes von Übersetzungen in diesem Nachtrag und in dem ursprünglichen Artikel können also durchaus nebeneinander bestehen.

Herr Reiche wünscht nicht, daß „alle Blumen in Rosen“ verwandelt werden, weil diese Gleichheit langweilig sein würde. Darin hat er recht. Aber die gleiche Sprache für alle Menschen bedeutet ganz gewiß nicht eine Gefahr dieser Art. Zwei Kinder in einer und derselben Familie, die doch beide die gleiche Sprache sprechen, können grundverschieden sein, noch viel mehr gleichsprachige Menschen verschiedener Völker oder gar Rassen. Die Befürchtung, die Menschen könnten durch eine ihnen allen gemeinsame Sprache eine unterschiedslose Masse werden, ist abwegig und von dieser Seite her bestimmt nicht zu erwarten. Ein Franzose bleibt seinem ganzen Empfinden nach immer Franzose und ein Deutscher bleibt unverfälscht deutsch mit allem ihm eigenen Licht und Schatten trotz der eines Tages

vielleicht verwirklichten Einheit in der Sprache. Beide können und wollen auch ihre Eigenart gar nicht ablegen. Muß man es nicht sehnlichst wünschen, daß alle Menschen sich wenigstens durch eine gleiche Sprache näherkommen und ihr Verhältnis zueinander ein engeres und besseres wird? Es ist widernatürlich, etwas anderes zu wünschen.

Von Herrn Bernhard Vogel wird der Redaktion der Esperanto-Post vorgeworfen, daß sie den Artikel mit dem Thema Weltsprache zum Abdruck gebracht hat. Sie degradiere damit ihre bisherige Propaganda für die Welthilfssprache zum „Schwindel“. Diese Schlußfolgerung ist nicht richtig. Die Redaktion hat sich durch die Aufnahme des Artikels mit dessen Inhalt keineswegs identifiziert. Aber es ist schön von ihr, daß sie neue Anregungen und auch Forderungen zur Debatte stellt. Etwas anderes wäre ein Zeichen von Engherzigkeit. Stillstand ist Rückschritt. Eher wäre es Schwindel, zu verheimlichen, daß es Esperantisten gibt, die Esperanto als Weltsprache fordern.

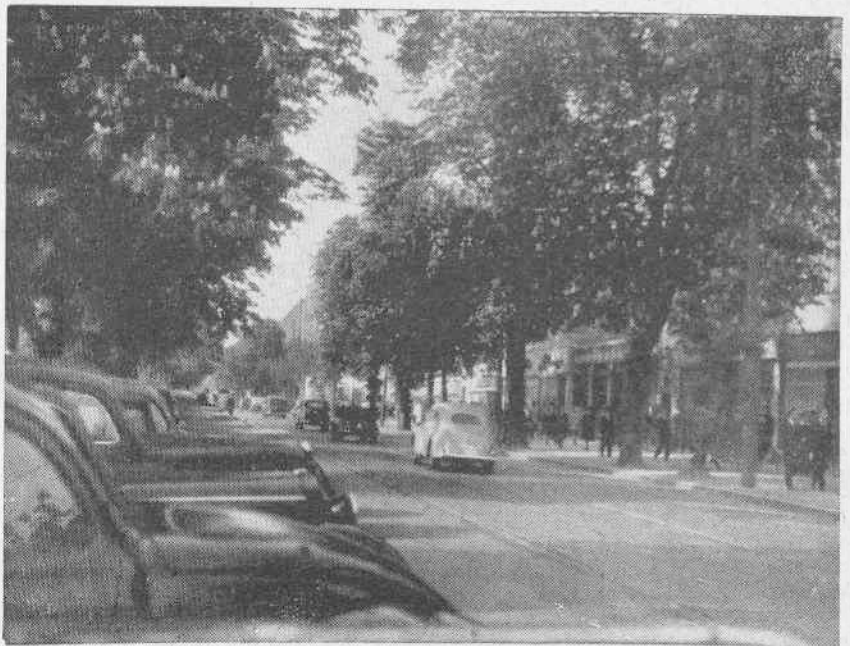
Der dritte Kritiker, Herr Dr. Kallfelz, sei zunächst auf die zweite der oben verzeichneten Reminiscenzen hingewiesen. Was hat man früher nicht alles für unmöglich gehalten? Dennoch wurde es Wirklichkeit. — Herr Dr. Kallfelz bagatellisiert des weiteren das Weltsprache-Anliegen wohl allzu sehr. Das Interesse an internationaler sprachlicher Einheit ist durchaus nicht auf bestimmte kleinere Menschengruppen beschränkt. Zumindest theoretisch hat jeder Mensch den Wunsch, gegebenenfalls mit jedem anderen in der gleichen Sprache zu sprechen, deren er sich selbst bedient. Fremde Sprachen sind immer eine unliebsame Störung des Verkehrs der Menschen untereinander und sind es heute in schnell zunehmendem Maße. Es mag zugegeben werden, daß viele nie die Gelegenheit haben, in ein fremdsprachliches Ausland zu reisen. Deshalb wollen sie aber vom Weltgeschehen und Weltverkehr nicht ausgeschlossen sein, sind vielmehr an ihm interessiert. Die immer noch wachsende Riesenzahl der Rundfunkhörer beweist es. Leider versteht man bis

los ankaŭ al la entrepreno mem, ĉar tiel la laboristoj produktos pli multe, kaj la forjetoj¹⁷⁾ inter la produktoj malmultiĝos, kiel pruviĝis la faritaj spertoj. Ĉar oni jam faris spertojn pri tiuj aferoj, speciale en Ameriko, kie oni evoluigis la kolordinamikon en la industrio — la vorto kolordinamiko signas ne nur la efikon de l' koloroj, sed ankaŭ la sciencan pri tio —; iom post iom ĉi tiu scienco ankaŭ penetras al Eŭropo.

Sed ne nur la industrio povas utiligi la novajn ekkonojn. Ni enkonduke citis la kafejmastron kaj la trafikŝildojn; kaj la du eksteraj bildoj de la faldfolio montras „kolordinamike formitan lernejan ĉambron“ kaj „infanĉambron“. Pri la lerneja ĉambro ni devas diri, ke la verda koloro ne ŝajnas al ni tre gaja, kaj ke la ruĝaj dorsapogiloj de l' seĝoj (entute seĝoj kaj tabloj ne estas praktikaj en klasejo malgraŭ ke ili hodiaŭ estas modo) — ke tiuj ruĝaj partoj eble senkonscie forprenos la atenton de la lernantoj for de l' instruisto. Kontraŭe, la infanĉambro bone plaĉas al ni, verŝajne ankaŭ al vi, kaj al la infanoj eĉ pli multe: ili ja tiom ŝatas kolorojn! Interese ŝajnas al ni — kio ne apartenas al la temo — ke la dekstra muro malhele verda estas kiel lerneja tabulo, oni do povas forviŝi la figuretojn tie ŝmiritajn! Kiel agrable por infanoj kaj . . . purigistinoj.

Multon ni ankoraŭ povus rakonti pri la nova scienco, ekzemple kial oni prenas ĝuste foliverdan koloron por la maŝinoj; ke kelkaj koloroj aspektigas objektojn, kiujn oni devas porti, malpli pezaj!; ke hospitaloj ne efiku timige tuj ĉe la eniro, kaj kiel oni aranĝon tion; ke jam Goethe en sia „Farbenlehre“ havis kelkajn el tiuj ekkonoj — sed mankas la loko. Petu, se vi ekinteresiĝis pri nia temo, la kajeron „Farbdynamik“ ĉe la nomita firmo: en ĝi vi trovos ankoraŭ multajn detalojn, ankoraŭ kelkajn kolorajn bildojn, kaj indikojn pri plia literaturo.

¹⁾ Farbdynamik. ²⁾ Wochenschau. ³⁾ „Leinwand“. ⁴⁾ Bildschirm. ⁵⁾ Verkehrszeichen. ⁶⁾ Schaltkasten. ⁷⁾ Hebel. ⁸⁾ Elektrokarren. ⁹⁾ Laufkran. ¹⁰⁾ Werkstraße. ¹¹⁾ Eisen-träger. ¹²⁾ Hornisse. ¹³⁾ aufeinander abgestimmt; agordi auch: konditionieren. ¹⁴⁾ Hochspannung. ¹⁵⁾ Grund = Unter-, Hintergrund. ¹⁶⁾ feststehendes Zeichen. ¹⁷⁾ Fließband, laufendes Band. ¹⁸⁾ Ausschuß.

Die Königsallee in Düsseldorf

(Kurzname „die Kö“). Sie ist mit den attraktiven Schaufensterbühnen der Modenhäuser, den eleganten Cafés und Café-Terrassen unter Kastanienbäumen mitten im internationalen Verkehr der stärkste Anziehungspunkt der „eleganten gastlichen Stadt am Rhein“, wo Anfang August der Jubiläumskongreß von SAT und die Jahreshauptversammlung des DEB stattfinden.

Foto: Dolf Siebert, Düsseldorf

Auf dem Büchertisch

Einzel eingehende Bücher usw. werden erwähnt, doppelt eingehende besprochen

Dr. Siegfried Ziegler: Esperanto, Sprache der Völker. Eine Einführung. Format 10×14 cm. 32 Seiten, mit geschmackvollem festem Umschlag. Preis 0,30 DM. Nr. 536 von Berckers Kleine Volksbibliothek, Verlag Butzon & Bercker, Kvelaer (Rheinland).

Das schucke Heftchen aus der bekannten und geschätzten Berckers Kleinen Volksbibliothek wirkt gleich beim ersten Ansehen gewinnend. Es enthält, in großen Zügen und zusammenfassend gesagt, alles, was man heutzutage über Esperanto und seine Bewegung wissen muß. Den einführenden Aufsätzen „Verständigung in der Sackgasse“, „Lösung durch Esperanto“ und „Die Esperanto-Bewegung nach dem zweiten Weltkrieg“ sind Aussprüche bekannter und berühmter Männer über Esperanto und die Idee einer Welt(hilfs)sprache vorangestellt, z. B. von Nietzsche, Privat, Collinson, Lapenna.

Der grammatische Teil behandelt kurz und klar alles vom Abc bis zur Zamenhof-Tabelle. Ihm angeschlossen ist ein kürzerer Konversationsstil, der die alltäglichsten Redewendungen bei verschiedenen Gelegenheiten bringt. Schließlich gibt der Abschnitt „Wissenswertes über Literatur und Organisationen“ einen Überblick über Lehr- und andere Esperanto-Literatur.

Den Schluß bildet ein fast prophetisch anmutender Ausspruch des großen Sprachgelehrten Prof. Dr. Vossler und eine ganz knappe Biographie des Verfassers. Einige Bemerkungen sprachlicher Art: In der Übersicht auf S. 12 unten und S. 13 oben fehlt die Imperativform (estu vokanta usw. und estu vokata usw.).

Bei der Frage „Wann fährt der Zug...“ (S. 21) wird man logischer „ekveturos“ sagen, denn wenn er schon im Augenblick des Fragens abfährt, dürfte man ihn kaum noch erwischen. „Iru en ĉelon numero sepa!“ ist weniger gut als „n-ro sep“ oder „en la sepan ĉelon“ (S. 22). Ebendort steht: Es ist alles besetzt = „ĉio estas okupata“. Nein, „okupita“.

denn „okupata“ bedeutet doch, daß alles gerade im Augenblick besetzt wird. „Lassen Sie mich morgen früh um 6 Uhr wecken!“ könnte man einfacher wiedergeben mit: Igu min vekti... statt: arangu, ke mi estos vekata... Und jetzt kommt die anzügliche „pizsupo“! Es rächt sich hier, das o in pizo wegzulassen, denn das z gleicht sich, nach phonetischen Gesetzen, an das folgende s an, und dann...!!!

Daß ein Nachtitel keine „dezerto“ ist, weiß wohl jeder; es wäre nicht angenehm, sie zu verspeisen; vermutlich ein Druckfehler.

Das Büchlein wird bestimmt als Werbe- und Einführungsmittel der Esperanto-Bewegung wertvolle Dienste leisten.

J. Berger.

Bingen, la pordego al la romantika parto de la Mez-Rejno. Vierseitiger Faltprospekt im Städteführerformat.

Im deutschen Teil dieses Führers, der seinerseits zweiteilig ist (kleiner Ratgeber mit Gaststättennachweis und eigentlicher, reich illustrierter Führer), steht in einem mundartlichen Gedicht:

Die schönste Gegend am ganze Rhein,
Das is die Gegend vun Binge!

Und wirklich, als ich zum ersten Mal auf die dortigen Rheinanlagen blickte, auf die Weinberge und Burgen, auf das gegenüberliegende Rüdeshem und die Germania hoch oben am Berg, da war ich tief beeindruckt von diesem unvergleichlichen Panorama. Wenn man aus dem breiten, behäbigen Rheingau durchs Binger Loch in das romantische Mittelrheingebiet eintritt, so kann man sich dem Rheinzauber, der einen dann umfängt, schwerlich entziehen. (Der Mäuserturm bei Bingen und die Lorelei werden in einem besonderen Beitrag von M. Butin auf S. 79 dieser Nummer behandelt.)

Bingen, das altrömische Bingham, kann schon auf eine lange und denkwürdige Geschichte zurückblicken, aber auch seine heutige Bedeutung als zentraler Verkehrsmittelpunkt ist nicht zu unterschätzen.

Der Esperanto-Führer, im wesentlichen eine Übersetzung des deutschen illustrierten Teils, ist sprachlich einwandfrei und enthält in kurzer Fassung alles Wissenswerte.

Deutsche bestellen den Esperanto-Führer in deutscher Sprache für ihre ausländischen Esperantofreunde beim Städtischen Verkehrs- und Presseamt in Bingen a. Rh. Jfb.

*

Atentigo

S-ro O. Bünemann petis, ke ni korektu la diron, ke li estas la tradukinto de la Hamburga faldfolio. Tradukis August Weide, kaj la korekton legis (pro foresto de A. W.) s-ino Weide kaj s-ro Bünemann.

Zum Artikel

Forgesita kalendaro
in Nr. 5, S. 64.

S-ro M. Butin komunikis, ke timpanito (medicin-science: Tympanitis) estas Blähsucht, Trommelsucht (der Rinder).

Krome: Frimaire ne estas rosmonato, sed prujmonato.

*

Solvo de l' enigmo „Zamenhofa proverbo“ el n-ro 6/1952

La ŝiosilvortoj: prezent — diboĉ — sklav — fi — unc.

La tuta estas proverbo de Dr. L. L. Zamenhof:

„Per serĉado de plibono pri kiu ni fantazias, ni povus facile perdi la bonon kiun ni posedas.“

*

Der heutigen Ausgabe liegt ein farbiges Prospekt „Farbdynamik“ aus den „Herbol-Nachrichten“ der Lackfabrik Herbig-Haarhaus A.-G. Köln-Bickendorf und Würzburg bei. (Komparu la artikolon „Koloridnamiko“ sur paĝo 80 de tiu ĉi numero.)

heute nur einen geringen Bruchteil der Rundfunksendungen des Auslandes, weil sie in fremden Sprachen ausgestrahlt werden. Da aber an dem Geschehen in aller Welt allgemeines Interesse besteht, hilft man dem gegenwärtigen Übelstand in der Weise ab, daß man zu den Völkern zwei bis dreimal am Tage in ihrer eigenen Sprache spricht. So tun es wenigstens die großen Völker. Doch viel vernünftiger wäre es, dahin zu streben, daß alle Menschen die gleiche Sprache sprechen. Dann könnte jeder jedes ihm beliebige Programm des In- und Auslandes aus jedem Erdenwinkel hören und verstehen. Die kostspielige Vermittlung durch Übersetzungen wäre überflüssig. Sie ist ein Notbehelf.

Zweifellos wird in Zukunft — das sei ergänzend bemerkt — die Zahl der Auslandsreisenden erheblich zunehmen. Die Anfänge hierfür zeigen sich in dem immer umfangreicher werdenden Austauschverkehr unter den verschiedenen Nationen. Welche Eltern hätten noch vor 20 oder 10 Jahren daran gedacht, daß ein Kind heutiger Eltern, das noch die Schule besucht oder eben aus ihr entlassen ist, für ein Jahr nach Amerika reist, um dort Menschen und Sitten kennenzulernen?

Der letztgenannte Kritiker stellt sich im Zuge seiner Darlegungen vorübergehend vor, Esperanto sei als Welt-sprache eingeführt, und spricht dann die Vermutung aus, daß diese Sprache bei den einzelnen Nationen eine sehr verschiedene Entwicklung erfahren werde, bis sich schließlich ein neuer Sprachenwarr ergebe mit der

zwangsläufigen Folge, dann abermals eine neue Weltsprache einführen zu müssen. Diese Befürchtung ist unbegründet. Die modernen Staatsgebilde reichen mit ihren Organen bis in die letzten Bereiche des staatlichen und volklichen Lebens. In Zukunft würde nach Einführung der Weltsprache ein Weltspracheamt zu schaffen sein, das die ständige Kontrolle über die Esperanto-Grammatik und ihre Anwendung zumindest in den Schulen und im amtlichen Schriftverkehr ausüben müßte. Die Aufsicht über Grammatik und Rechtschreibung innerhalb eines Volkes ist ganz und gar nicht neu. Zu Beginn des 20. Jahrhunderts, etwa im Jahre 1902, wurde u. a. für deutsche Wörter (Lehnwörter), die bis dahin mit Th geschrieben wurden, die vereinfachte Schreibweise ohne h, also mit bloßem T, angeordnet. Die Kinder mußten in den Schulen umlernen. Dies alles ging reibungslos vor sich. Ebenso leicht ist es, daß die Nationen auf Grund von Vereinbarungen verbindlich festlegen, wie die Esperanto-sprache zu lehren und anzuwenden ist. Spätere Dialektverschiedenheiten kleineren Ausmaßes bringen die Einheitlichkeit der Sprache nicht zu Fall, wenn das Weltspracheamt seine Aufgabe erfüllt. Internationale Vereinbarungen sind keine Unmöglichkeit, auch nicht auf dem Gebiet der Sprache.

Die Behauptung, „keiner Instanz irrgendeines Landes stehen Zwangs- oder sonstige Mittel zur Verfügung, um die nichtinteressierte größere Bevölkerungshälfte zur Erlernung einer zweiten Sprache neben oder gar anstatt der Muttersprache, noch viel weniger

zu deren Anwendung zu bewegen“, geht fehl. Was geschieht denn in der Schule ohne „Zwang“? Nur die tolen Bubenstreiche in der Klasse oder auf dem Schulhof in Pausenzeiten. Welches Kind verlangt von sich aus danach, im Rechnen, Schreiben oder Lesen unterrichtet zu werden? Nur die sanfte Gewalt der Eltern, Geistlichen und Lehrer führt sie in die Bereiche des Wissens und des Lebens ein. Solche „Gewalt“ ist eine Wohltat für jeden Menschen und wird, von Ausnahmen abgesehen, mit Dank quittiert.

Es ist eine Forderung der Weltentwicklung, daß wir uns für die Weltsprache mehr erwärmen und schließlich begeistern. Wenn sie beachtet wird, lösen sich etwaige Schwierigkeiten von selbst. Man interessiere in Gesprächen und Vorträgen an erster Stelle die Jugend für dieses große Menschheitsanliegen. Sie ist im allgemeinen aufnahmefähig und aufnahmewillig. Das Geschenk einer gemeinsamen Sprache ist eines der schönsten und wertvollsten, die man den kommenden Generationen bereiten kann. Wir wollen stets daran denken, daß wir alle eines Gottes und Vaters Kinder sind, eine große Familie, als die wir uns auch fühlen müssen. Durch eine einheitliche Weltsprache wird das Gemeinschaftsbewußtsein aller derer, die Menschenanlitz tragen, außerordentlich befruchtet werden.

Das „Talent“ ist uns in die Hände gelegt. Wollen wir es vergeben, anstatt es restlos auszuwerten? Wir haben die Wahl und die Verantwortung vor der Geschichte.

MODKANTOJ

Laŭ la antaŭanonco en EP n-ro 4/1952 hodiaŭ aperas la **Granda Kvodlibeto Esperanta**, kiun sendis la al vi jam konata Bozo. Li mem, kiel li skribis, ne kompilis ĝin. Li ricevis ĝin, almenaŭ plejgrandparte, de la antaŭ du jaroj mortinta s-ano H. Hurler en Kolonjo (kies Treuer-Husar-traduko estas konata), kaj Bozo nur aldonis kelkajn novajn pecojn, ekzemp-

ple la kanton pri la malriĉa migra vagant', unu strofon el „Careviĉ“ kaj la liniojn pri la drinkemuloj, kiuj eĉ ne hontas, fordrinki la dometon de l' avino. Sed ankaŭ aliaj geamikoj de l' kantado trovas eble tiun aŭ tiun verson, kiun ili jam konas aŭ eĉ mem faris.

Mi povas imagi tute facile, ke gaja kunsidanta rondo da kante-maj gesamideanoj volonte prenos

tiun kvodlibeton kiel rondkanton. Oni povas ĝin varie aranĝi. Eble kelkaj kantas la tekstojn solaj kaj la ceteraj kunkantas la rekantajojn, eble knaboj kaj knabinoj kantas alterne, eble oni antaŭe jam destinas la opajn kantontojn de la opaj numeroj — tute egale, kiel oni procedas, mi pensas, ke el tiu kvodlibeto oni povos eltiri multe la plezuro.

Jfb.

ESPERANTA KVODLIBETO

Ich bin nur ein armer Wandergesell

Mi estas malriĉa nur migra vagant' —
bonan nokton, ho kara knabin'!
Kun eta valizo mi migras tra l' land' —
bonan nokton, ho kara knabin'.
Feliĉon mi ofte sopiris en kor',
mi kapti ĝin volis, sed kuris ĝi for,
mi ridis kun larm' pro dolor'.
Mi estas malriĉa nur migra vagant',
bonan nokton, ho kara knabin'!

Bonan nokton, knabin',
Bonan nokton, ho kara knabin'!

Wer soll das bezahlen

::: Kiu pagu tion, kiu mendis ĝin?
Kiu havas multan monon kaj oferas sin? :::

Wir versaufen

unsrer Oma ihr klein Häuschen

Ni fordrinkas la dometon de l' avino, de
l' avino, de l' avino,
Ni fordrinkas la dometon de l' avino,
Kun unua kaj la dua hipotek'.

Puppchen, Du bist mein Augensterne

Anjo, jen nobla kavalir',
Anjo, li estas bela vir',
Anjo, ho kara Anjo,
Do prenu lin, gratulas ni, li amas vin.

Einmal am Rhein

Foje ĉe l' Rejn', kaj sola kun la amatin',
Foje ĉe l' Rejn', en luna lum' ĉe glas' da vin',
Foje ĉe l' Rejn', la tuta mondo via gajn'!
Kaj ridas kor' en ĉiu hor'
Kaj la dolor' jam estas for!
Do, amik', iam ajn venu al Rejn'!

Es war einmal ein treuer Husar
Fidele amis la husar'
knabinon jam dum tuta jar'.
::: Dum tuta jar' kaj multe pli
ne trovis finon harmoni'. :::

Kleine Möve, flieg nach Helgoland

Eta mevo, ek al Helgoland!
Korsaluton portu al la amatin'!
Mi — soleca, forlasita.
Kaj sopiras ege kisi ŝin.
Kara mevo, per la suda vent'
ekvekiĝas nostalgio en la kor',
miaj revoj kaj sopiro
al la kara hejmo flugas for.

Und sollt ich im Leben ein Mädel mal frein

::: Se iam edzinon mi serĉos por mi
Rejnlanda knabino nur estu ŝi. :::

Hüaho alter Schimmel, hüaho

Iru vi, bovoĉar', iru vi,
Iru vi, bovoĉar', iru vi,
Scias mi pri via cel'
Al la hejmo via pel' —
Iru vi, bovoĉar', iru vi!

Hast du dort oben

vergessen auch mich

Cu vi forgesis pri mi, Disinjor'?
Sopiras pri am' ankaŭ mia kor'.
Multaj anĝeloj ja estas ĉe vi.
Sendu unu malsupren al mi.

Trink, trink, Brüderlein trink!

Trinku, trinku, kunul',
hejme nun restu ĉagren',
trinku, trinku, kunul',
for de ni plendo kaj ĝen'.
::: Zorgojn evitu, doloron eĉ pli
Vivo ja ridas al vi! :::

Rheinische Lieder

::: Rejnlandaj kantoj, vin' kaj bela in',
Kio pli necesas por feliĉigi nin? :::

O du wunderschöner deutscher Rhein

::: Ho mirinde bela Rejn-river',
Vi juvel' plej brila sur la ter'! :::

Gib acht auf den Jahrgang

Se trinkas vinon vi, atentu la jaron!
Se kisas inon vi, atentu la jaron!
Ĉar estas grave, kaj ĉiam prave:
Maljuna vin', sed juna belknabin'!

Du sollst mich lieben für drei tolle Tage

Tri tagojn gajajn amu min tutkore,
bonvolu kisi min, jen via dev'!
Ni dancu, amindumu ĉiuhore,
::: sed mia nomo restu por vi nura rev'! :::

Trinken wir noch ein Tröpfchen

::: Trinku ni guteton, trinku ni guteton,
levu ofte la glaseton! :::
Ho, Susanjo, la vivo, bela estas ĝi,
Ho Susanjo, belega estas ĝi.

Aloha Oe

Adiaŭ vi, amata kor',
kiu ĉarme loĝas sub florantaj branĉoj.
Ankoraŭ donu lastan kison nur,
ĝis mi revidos vin'!

Auf Wiederseh'n

Deziras mi revidi vin, ne restu longe for,
ĉar kiam vi forlasas min, sopiras mia kor'.
Cu iam ni revidos nin? Demandas mia kor'.
La estontec' kompensas vin per plej feliĉa hor'.

Heidewitzka, Herr Kapitän

Hajdevicka, ŝipestro vi!
Sur Rejn-ŝipeto sidas mi kun ŝi.
Ni ŝunklas, ŝercas, amindumas,
Dum super ni la steloj lumas.
Hajdevicka, ŝipestro vi!
Ja tian ŝipveturon ŝatas ni!

Wenn das so weitergeht

Se tio daŭrus ĝis matena fru',
En alkohol' ni vadus ĝis genu'.
Se tio daŭrus dum la tuta jar'
Deliron havus ni, haleluja!

Von den blauen Bergen kommen wir

De la bluj montoj venas ni,
montoj vere for de tie ĉi,
Kiam dorme kuŝas mondo
daŭre rajdas ni en rondo,
De la bluj montoj venas ni.

**Für die
im nahen
Herbst**

**Beginnenden
neuen Kurse**

Wir lernen Esperanto

Von Hans
und
Wilhelm
Wingen

Preis 2,- DM, Schlüssel dazu -,80 DM

Niko kaj Nina

Postkursa legolibreto originala

Von Joseph F. Berger / Preis 2,40 DM

Durch alle Buchhandlungen.

Zuzüglich 10% für Porto und Verpackung

Verlag der Limburger Vereinsdruckerei · Limburg/Lahn

*Werben Sie neue Abonnenten
für die Esperanto-Post*

Verlag und Druck: Esperanto-Abteilung der Limburger Vereinsdruckerei GmbH, Limburg. Herausgeber: Ludwig Goppel, Limburg/Lahn. Hauptschriftleiter: Joseph F. Berger, Köln-Riehl, Ehrenbergstr. 1. Nachdruck nur mit Genehmigung der Schriftleitung. — Bezugspreis: Vierteljährlich 1,50 DM zuzüglich -,12 DM Zustellungskosten. Erfüllungsort ist Limburg/Lahn. — Alle Zuschriften für die Redaktion an Joseph F. Berger, Köln-Riehl, Bestellungen und Anschriftenänderungen nur an die Limburger Vereinsdruckerei GmbH, Limburg/Lahn, Diezer Straße 17, Postscheck-Konto: Frankfurt am Main, Nr. 123 82; Bank-Konto: Limburger Bank, Kreissparkasse Limburg, Nassauische Landesbank, Filiale Limburg.

**Bis 30. September
gilt der Vorbestellpreis**

für das in unserem Verlag
erscheinende Wörterbuch
von Butin und Sommer

Esperanto - Deutsch

Bitte beachten Sie den
der letzten Nummer
beigelegten Prospekt
und — benutzen Sie ihn.

**Jetzt ist die Zeit da,
unsern Sprachführer
zu nutzen**

Eine Fundgrube für
Ausdrücke und
Redewendungen
in einwandfreiem Esperanto

Zusammengestellt von
Wilhelm und Hans Wingen
12 x 23 cm (Taschenformat),
44 Seiten mit Sprachlehre,
Preis 1,60 DM, zuzüglich 10%
für Porto und Verpackung.

Esperantoabteilung
der Limburger Vereinsdruckerei
GmbH., Limburg/Lahn

Por via libertempo

aĉetu bonan libron

Ni prezentas al vi
favorpreze:

Pro Iŝtar de Luyken, originala . . .	8,50 GM
Palaco de danĝero de Wagnalls . . .	6,00 GM
Stranga heredaĵo de Luyken . . .	6,50 GM
Abismoj de Jan Forge	4,50 GM
Akbar de Brouwer	6,50 GM
Natan la Saĝulo de Lessing	1,95 GM
La kantistino de W. Hauff	1,40 GM
Unua Legolibro de Kabe	2,50 GM
La verda lakto Legolibreto	0,50 GM

Por afranko kaj pakajo
bonvolu aldoni 10%.

Librejo de Limburger Vereinsdruckerei GmbH.
Limburg/Lahn

La Ĝusta Vojo

estas internacia, interesa, bon-
stila Esperanto-revuo por katoli-
koj, enhavante bone redaktitan
tekston pri religio, kristana vivo,
tutmondaj sciigoj, Esperanto-mo-
vado, amuza parto kaj anoncetoj;
aperas monate. Duonjara abono
3,- M aŭ 10 resp.-kup. aŭ -,75
dolaro.

Mendu ĉe **Maria Schöttl**
(13b) München 19, Schulstr. 26/1.
Poŝteekk. 5 78 80 (Maria Schöttl,
München) Malnovaj numeroj 7-48
haveblaj por po 20 pf.

Um die Verbreitung des Esperanto
auf billiger und leichter Grundlage zu
fördern, haben wir einen

Esperanto-Fernlehrgang

eingrichtet, Kostenlose Auskunft
über Teilnahme-Bedingungen durch

Esperanto-Gruppe, Bonn
Kirschallee 5/II

